

32003L0040

L 126/34

EUROPOS SAJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS

2003 5 22

KOMISIJOS DIREKTYVA 2003/40/EB**2003 m. gegužės 16 d.****nustatanti natūralių mineralinių vandenų sudedamųjų medžiagų sąrašą, koncentracijos ribas ir ženklinimo reikalavimus bei ozonu prisodrinto oro naudojimą perdirbant natūralius mineralinius ir šaltinių vandenis**

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1980 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvą 80/777/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su natūralaus mineralinio vandens naudojimu ir prekyba, suderinimo ⁽¹⁾ su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/70/EB ⁽²⁾, ypač į jos 11 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Natūralių mineralinių vandenų sudedamosios medžiagos gali būti juose natūraliu pavidalu dėl savo hidrogeologinės kilmės ir, viršydamos tam tikrą koncentraciją, gali kelti pavojų visuomenės sveikatai. Todėl atrodo esą reikalinga nustatyti ribas tokių medžiagų koncentracijai mineraliniuose vandenyse.
- (2) Direktyvos 80/777/EEB 11 straipsnis numato, kad, pasikonsultavus su Maisto produktų moksliniu komitetu, reikėtų patvirtinti suderintas natūralių mineralinių vandenų sudedamųjų medžiagų koncentracijos ribas, taip pat kad tam tikrais atvejais reikėtų taikyti ženklinimo reikalavimus, siekiant parodyti aukštą kai kurių sudedamųjų medžiagų koncentraciją.
- (3) Maisto produktų mokslinis komitetas yra išreiškęs nuomonę ⁽³⁾ dėl arseno, bario, fluoridų, boro ir mangano, o kitoms natūralių mineralinių vandenų sudedamosioms medžiagoms patvirtino PSO rekomenduotas ribas geriamajam vandeniui.
- (4) Pataisytasis Kodekso „natūralių mineralinių vandenų“ standartas ⁽⁴⁾ sveikatos apsaugos tikslais nurodo sudedamųjų medžiagų sąrašą ir didžiausias jų koncentracijos ribas. Šis standartas buvo patvirtintas remiantis naujausiais tarptautiniais moksliniais duomenimis ir teikia pakankamas prielaidas visuomenės sveikatos apsaugai.
- (5) Visuotinai pripažįstama, kad nedideli fluoridų kiekiai turi teigiamą poveikį dantims ir, priešingai, per maistą vartojant per daug fluoro visuomenės sveikatai daroma žala. Todėl yra būtina nustatyti didžiausias suderintas fluoridų koncentracijos natūraliuose mineraliniuose vandenyse ribas, teikiančias gyventojų visumai pakankamą apsaugą.
- (6) Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja orientacinę 1,5 mg/l fluoridų kiekio geriamajame vandenyje vertę, kurią patvirtino Maisto produktų mokslinis komitetas pirmiau minėtoje nuomonėje. Siekiant apsaugoti kūdikius ir

mažus vaikus, kurie sudaro jautriausią fluorozės rizikos grupę, tais atvejais, kai fluoridų kiekis natūraliuose mineraliniuose vandenyse viršija šią orientacinę vertę, toks faktas turi būti nurodomas etiketėje taip, kad vartotojas jį galėtų lengvai pastebėti.

- (7) Maisto produktų mokslinis komitetas yra nurodęs natūraliuose mineraliniuose vandenyse esančio boro orientacinę vertę remdamasis PSO 1996 m. rekomendacijomis ⁽⁵⁾. Tačiau nuo tada PSO ir kitos tarptautiniu mastu pripažintos mokslo organizacijos atliko naujus boro poveikio visuomenės sveikatai vertinimus ir rekomendavo aukštesnes vertes. Todėl reikėtų pasikonsultuoti su Europos maisto saugos tarnyba dėl natūraliuose mineraliniuose vandenyse esančio boro, kad būtų atsižvelgta į naujus prieinamus mokslinius požiūrius ir bent kol kas borui nebūtų nustatyta didžiausia koncentracijos riba.
- (8) Maisto produktų mokslinis komitetas pirmiau minėtoje nuomonėje yra nurodęs priimtinius bario, mangano ir arseno natūraliuose mineraliniuose vandenyse kiekius. Kitoms nepageidaujamioms natūralių mineralinių vandenų sudedamosioms medžiagoms, kurios gali turėti žalingą poveikį visuomenės sveikatai, pataisytasis Kodekso standartas nustato didžiausias koncentracijos ribas, kurios užtikrina pakankamą visuomenės sveikatos apsaugą. Tačiau iš turimų duomenų atrodo, kad nitratų riba yra pernelyg žema ir turėtų būti priartinta prie analogiškos ribos geriamajam vandeniui ⁽⁶⁾.
- (9) Kodekso standarte nustatytoji didžiausia nitratų koncentracijos riba užtikrina pakankamą visuomenės sveikatos apsaugą ir ja turėtų būti remiamasi natūralių mineralinių vandenų prekyboje Bendrijos viduje ir tarptautiniu mastu. Tačiau reikėtų, kad, laikydamosi pirmiau minėtos direktyvos 1 straipsnyje nurodytos natūralių mineralinių vandenų šaltinių oficialaus pripažinimo tvarkos, valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų teisę nustatyti žemesnę natūraliuose mineraliniuose vandenyse esančių nitratų orientacinę vertę jų teritorijoje surinktiems natūraliems mineraliniams vandenims.
- (10) Natūralių mineralinių vandenų kai kurių sudedamųjų medžiagų kiekiams viršijant jų didžiausias ribas, visuomenės sveikatos tikslais šie vandenys perdirbami, šalinant tokias sudedamąsias medžiagas. Kad atitinkami subjektai galėtų ryžtis investicijoms, kurių būtinai reikia norint laikytis naujų standartų, leistina nustatyti pakankamai ilgus laikotarpius iki didžiausių koncentracijos ribų tokioms sudedamosioms medžiagoms įsigaliojimo, ypač fluoridams ir nikeliumi, kuriems šalinimo technologijos Bendrijos lygmeniu dar nebuvo įvertintos ar leidimais įteisintos.

⁽¹⁾ OL L 229, 1980 8 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 299, 1996 11 23, p. 26.

⁽³⁾ 1996 m. gruodžio 13 d. nuomonė dėl arseno, bario, fluoridų, boro ir mangano natūraliuose mineraliniuose vandenyse.

⁽⁴⁾ Kodekso standartas 108-1981, Rev 1-1997, pataisytas CCNMW 7 sesijoje (2000 m. spalio).

⁽⁵⁾ PSO (1996 m.): Gairės dėl geriamojo vandens kokybės, antrasis leidimas, 2 tomas.

⁽⁶⁾ Tarybos direktyva 98/83/EB (OL L 330, 1998 12 5, p. 32).

- (11) Siekiant oficialiai tikrinti tokias sudedamąsias medžiagas reikia didžiausios koncentracijos riboms nustatyti svyravimų ribas, atitinkančias matavimų paklaidas.
- (12) Direktyvos 80/777/EEB 4 straipsnio 1 dalies b punkte (su pakeitimais) numatyta, jog ozonu prisodrintu oru, perdirbant kai kuriuos natūralius mineralinius vandenius, kad būtų pašalinta geležis, manganas, siera ir arsenas, reikia, kad šį perdirbimo būdą įvertintų Maisto produktų mokslinis komitetas, o taikymo sąlygas patvirtintų Nuolatinis maisto produktų grandinių ir gyvūnų sveikatos komitetas.
- (13) Maisto produktų mokslinis komitetas yra išreiškęs nuomonę dėl šio perdirbimo ⁽¹⁾, kurioje pateikia tiek pačius metodus, tiek jų taikymo rezultatus. Tačiau atrodo, kad tikslinga sutikti tik su pateiktais rezultatais, nes derėtų atsižvelgti į naujausius perdirbimo ozonu prisodrintu oru technologinius pasiekimus bei į perdirbimo rezultatų nevienodumą, priklausantį nuo fizinės-cheminės perdirbimo vandens sudėties.
- (14) Be to, perdirbimas ozonu prisodrintu oru negali pakeisti būdingų sudedamųjų medžiagų sudėties, kaip apibrėžta Direktyvos 80/777/EEB 7 straipsnio 2 dalies a punkte, negali turėti dezinfekcinio poveikio, kaip apibrėžta 4 straipsnio 3 dalyje arba sukurti perdirbimo atliekų, kurios gali daryti žalingą poveikį visuomenės sveikatai.
- (15) Pagal pirmiau minėtos direktyvos 7 straipsnio 2 dalies c punktą ozonu prisodrintu oru perdirbti natūralūs mineraliniai vandenys privalo etiketėje turėti nuorodą, teikiančią vartotojams pakankamai informacijos apie taikytą perdirbimo būdą.
- (16) Pagal Direktyvos 80/777/EEB 9 straipsnio 4 dalies a punkto ketvirtą įtrauką nuostatos dėl direktyvos 4 straipsnyje numatyto perdirbimo, ypač dėl perdirbimo ozonu prisodrintu oru, yra taikytinos ir šaltinių vandenims.
- (17) Šioje direktyvoje išdėstytos priemonės atitinka Nuolatinio maisto produktų grandinių ir gyvūnų sveikatos komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Ši direktyva nustato natūralių mineralinių vandenų sudedamųjų medžiagų, kurios gali kelti pavojų visuomenės sveikatai, sąrašą, šių sudedamųjų medžiagų leistinų lygių ribas, šių ribų įsigaliojimo galutines datas ir ženklavimo reikalavimus kai kurioms sudedamosioms medžiagoms. Šių sudedamųjų medžiagų kilmė natūraliuose mineraliniuose vandenyse turi būti savaiminė ir jų negali atsirasti dėl šaltinio užteršimo.

⁽¹⁾ Maisto produktų mokslinio komiteto 1996 m. birželio 7 d. nuomonė dėl ozono naudojimo šalinant iš natūralių mineralinių vandenų nestabilius elementus, kaip kad geležį, manganą ir arseną.

Ji taip pat apibrėžia ozonu prisodrinto oro naudojimo sąlygas šalinant geležies, mangano, sieros ir arseno junginius iš natūralių mineralinių vandenų arba šaltinio vandenų, taip pat ženklavimo reikalavimus tokiu būdu perdirbtiems vandenims.

2 straipsnis

1. Vėliausiai nuo 2006 m. sausio 1 dienos natūralūs mineraliniai vandenys pakavimo metu atitinka sudedamųjų medžiagų didžiausios koncentracijos ribas, kurios išdėstytos I priede.

2. Tačiau fluoridams ir nikeliumi šis pirmiau nurodytas galutinis terminas nukeliamas į 2008 m. sausio 1 dieną.

3. Nukrypdomos nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybių narių kompetentingos institucijos, laikydamosi jų teritorijoje surinktų natūralių mineralinių vandenų oficialaus pripažinimo tvarkos, gali taikyti žemesnę rekomenduojamąją vertę nitratams ir nitritams, jei tokia vertė vienoda visiems taikymo atvejams.

3 straipsnis

Oficialios kontrolės tikslais valstybės narės laikosi II priede pateiktų reikalavimų, kurie skirti I priede pateiktų sudedamųjų medžiagų analizei.

4 straipsnis

1. Natūralūs mineraliniai vandenys su fluoridų koncentracija, viršijančia 1,5 mg/l, etiketėje apibūdinami žodžiais „turi fluoridų daugiau nei 1,5 mg/l: netinka reguliariai vartoti kūdikiams ir vaikams iki 7 metų amžiaus“.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija etiketėje dedama šalia pat prekių ženklo aiškiai išskaitomomis raidėmis.

3. Natūraliems mineraliniams vandenims, kurie apibūdinami šio straipsnio 1 dalyje nurodyta etiketės informacija, nurodoma faktinis fluoridų kiekis, susiejant jį su fizine-chemine vandens sudėtimi, kuri reiškia pagrindinėmis sudedamosiomis medžiagomis, kaip nurodyta Direktyvos 80/777/EEB 7 straipsnio 2 dalies a punkte.

5 straipsnis

1. Nepažeidžiant Direktyvos 80/777/EEB 4 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatų, apie natūralių mineralinių vandenų perdirbimą ozonu prisodrintu oru yra būtina iš anksto pranešti kompetentingoms institucijoms, kurios atsako už tai, kad:

- a) tokį perdirbimą galima būtų pateisinti vandens sudėtimi, kuri apibūdinama geležies, mangano, sieros ir arseno junginiais;

b) operatorius imtųsi visų reikiamų priemonių, kad garantuotų veiksmingą ir saugų perdirbimą ir jo patikrinimo galimybę kompetentingoms institucijoms.

2. Natūralių mineralinių vandenų perdirbimas ozonu prisodrintu oru turi tenkinti šias sąlygas:

a) perdirbimas negali pakeisti natūralių mineralinių vandenų fizinės-cheminės sudėties pagal pagrindines sudedamąsias medžiagas;

b) iki perdirbimo natūralūs mineraliniai vandenys turi tenkinti Direktyvos 80/777/EEB 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus mikrobiologinius kriterijus;

c) perdirbant nesusidaro atliekų, kurių koncentracija viršija III priede nurodytas didžiausias ribas, arba atliekų, kurios keltų riziką visuomenės sveikatai.

6 straipsnis

Kaip nustatyta Direktyvos 80/777/EEB 7 straipsnio 2 dalies c punkte, ženklinant ozonu prisodrintu oru perdirbtus natūralius mineralinius vandenius etiketėje šalia būdingų sudedamųjų medžiagų analitinės sudėties pridedami žodžiai „šis vanduo buvo perdirbtas pagal patvirtintą oksidavimo ozonu prisodrintu oru technologiją“.

7 straipsnis

Nepažeidžiant Direktyvos 80/777/EEB 9 straipsnio 4 dalies b punkto nuostatų, šios direktyvos 5 ir 6 straipsniai taikomi šaltinių vandenims.

8 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 2004 m. sausio 1 dienos imasi priemonių, leidžiančių pradėti prekybą produktais, kurios įgyvendina šią direktyvą.

2. Nepažeisdamos 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų galutinių terminų, valstybės narės uždraudžia šios direktyvos reikalavimų neatitinkančių produktų prekybą nuo 2004 m. liepos 1 dienos. Tačiau iki 2004 m. liepos 1 dienos supakuoti ir paženklinti produktai gali būti pardavinėjami, kol baigsis jų atsargos.

9 straipsnis

Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2003 m. gruodžio 31 dienos, įgyvendina šią direktyvą, ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

Pagal pirmesnę pastraipą priimtuose teisės aktuose daroma nuoroda į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma juos oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

10 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiame leidinyje*.

11 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2003 m. gegužės 16 d.

Komisijos vardu

David BYRNE

Komisijos narys

I PRIEDAS

Natūralių mineralinių vandenų savaiminės kilmės sudedamosios medžiagos ir jų didžiausios koncentracijos ribos, kurias viršijant gali kilti rizika visuomenės sveikatai

Sudedamoji medžiaga	Didžiausia riba (mg/l)
Stibis	0,0050
Arsenas	0,010 (iš viso)
Baris	1,0
Boras	Bus įrašyta (*)
Kadmis	0,003
Chromas	0,050
Varis	1,0
Cianidas	0,070
Fluoridai	5,0
Švinas	0,010
Manganas	0,5
Gyvsidabris	0,0010
Nikelis	0,020
Nitratai	50
Nitritai	0,1
Selenas	0,010

(*) Jeigu reikės, borui didžiausia riba bus nustatyta iki 2006 m. sausio 1 d., gavus Europos maisto produktų saugos tarnybos nuomonę ir remiantis Komisijos pasiūlymu.

II PRIEDAS

Analizuojamų sudedamųjų medžiagų, pateiktų I priede, būdingosios charakteristikos (*)

Sudedamoji medžiaga	Parametrinės vertės tikslumas, % (1 pastaba)	Parametrinės vertės precizija (2 pastaba)	Parametrinės vertės aptikimo riba, % (3 pastaba)	Pastabos
Stibis	25	25	25	
Arsenas	10	10	10	
Baris	25	25	25	
Boras				žr. I priedą
Kadmis	10	10	10	
Chromas	10	10	10	
Varis	10	10	10	
Cianidai	10	10	10	4 pastaba
Fluoridai	10	10	10	
Švinas	10	10	10	
Manganas	10	10	10	
Gyvsidabris	20	10	20	
Nikelis	10	10	10	
Nitratai	10	10	10	
Nitritai	10	10	10	
Selenas	10	10	10	

(*) Analitiniai metodai, kuriais matuojama I priede pateiktų sudedamųjų medžiagų koncentracija, turi būti veiksmingi matuoti nustatytu tikslumu, precizija ir aptikimo riba bent parametrinei vertei lygią koncentraciją. Kad ir koks būtų analizei parinkto metodo jautrumas, rezultatas turi būti reiškiamas ne mažesniu dešimtainės trupmenos ženklų skaičiumi nei I priede pateikta didžiausia riba.

1 pastaba: tikslumas yra sisteminė paklaida ir yra lygus daugelio kartojamų matavimų vidurkio ir tikslios vertės skirtumui.

2 pastaba: precizija yra atsitiktinė paklaida ir paprastai reiškiamą rezultatų imties standartiniu nuokrypiu (vienoje partijoje arba tarp partijų) nuo vidurkio. Priimtina precizija yra lygi dvigubam santykiniam standartiniam nuokrypiui.

3 pastaba: aptikimo riba yra lygi:

- trigubam santykiniam natūralaus bandinio su maža parametro koncentracija standartiniam nuokrypiui vienoje partijoje, arba
- iš penkių padaugintam santykiniam standartiniam nuokrypiui gryno bandinio partijoje.

4 pastaba: metodas turi būti tiek veiksmingas, kad leistų aptikti visų formų cianido suminį kiekį.

III PRIEDAS

Atliekų, susidarantių perdirbant natūralius mineralinius ir šaltinio vandenius ozonu prisodrintu oru, didžiausios koncentracijos ribas

Perdirbimo atlieka	Didžiausia riba (*) (µg/l)
Ištirpęs ozonas	50
Bromatai	3
Bromoformai	1

(*) Valstybių narių kompetentingos institucijos stebi, kaip laikomasi didžiausių ribų, išpilstant į butelius ar pakuojant galutiniam vartotojui kitomis formomis.